Cena 6 hal.

Nr. 579. Kraków, Czwartek 11. Listopada 1915. Rok XXIII.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor. za odnoszenie do domu dopłaca się 90 hal. miesięcznie.

Na prowincyi miesięcznie z dwurazową przesyłką 3 kor. 80 h., z jednorazową przesyłką 2 kor. 70 h. Kwartalnie z dwurazową przesyłką 9 kor. 80 h., z jednorazową przesyłką 8 kor. W państwie niemieckiem kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halerzy.

Cena numeru pojedynczego 6 halerzy.

GŁOS NARODU

Wychodzi 3 razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franco do Administracyi „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyi przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcya nie zwraca.

ADRES RED.: Ul. św. Tomasza L. 88. Adr. telegr.: „Głos Narodu" Kraków. Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracyi i drukarni Nr. [illegible].

Biuletyn niemiecki.

Berlin, 11. listopada.

Wielka główna kwatera wojenna ogłasza 10. listopada:

Wschodni teren.

Grupa marszałka polnego Hindenburga:

Na zachód od Rygi powstrzymano atak rosyjski ku Kemmern.

Na zachód od Jakobstadt odparto wielkie siły nieprzyjaciela, który przeszedł do ataku. Jeden oficer, 117 żołnierzy dostało się w nasze ręce.

Przed Dźwińskiem Rosyanie wczoraj ograniczyli się do żywej czynności swojej artyleryi.

Grupa księcia Leopolda Bawarskiego:

Nic nowego.

Grupa jenerała Linsingena:

Próby rosyjskie przełamania linii koło Budki i na północ od Budki (na zachód od Czartoryska) zostały powstrzymane przez pułki wschodnio-pruski, heski i austro-węgierski. Kontratak wyparł nieprzyjaciela z jego stanowisk.

Zachodni teren.

Żadnych nadzwyczajnych wydarzeń.

W Serbii.

Pościg wszędzie raźno postępuje naprzód. Łup w Kruseveu wynosi wedle obecnego obliczenia 103 dział, prawie wszystkie nawskróś nowożytne, wielką ilość amunicyi i materyału wojennego.

Armia generała Bojadjewa donosi o pojmaniu 3660 jeńców serbskich. Jako łup w Niszu podaje 100 dział, w Leskovcu 12.

Naczelne kierownictwo armii.

Biuletyn bułgarski.

Sofia (T. B.). Doniesienie agencyi bułgarskiej. Biuletyn sztabu generalnego z 8. listopada:

Po nadzwyczaj zaciętych walkach, stoczonych od 5. do 8. bm. ze zrozpaczonym nieprzyjacielem, zdobyliśmy ostatecznie prawy brzeg Morawy i miasta Razań, Aleksinac, Nisz, Leskovac, Vlasotinec i rozpoczęliśmy przejście przez rzekę. Ścigamy nieprzyjaciela ku zachodowi.

W okolicy Niszu naliczono dotąd łupu 102 działa serbskie, 10.000 jeńców, 10 lokomotyw, 1 balon, 2 stacye radiotelegraficzne i inny materyał wojenny.

Koło Leskovca zdobyliśmy 24 lokomotyw, 54 wagonów osobowych, 234 wagonów ciężarowych, napełnionych rozmaitym materyałem, 82 wozów z naftą, 10 wagonów patronów.

Nasi sprzymierzeńcy dostali się na brzeg prawy zachodniej Morawy i ścigają bez przerwy nieprzyjaciela w kierunku południowym.

W okolicy Krusevca wzięli 5.000 Serbów do niewoli, nadto znaleźli w szpitalu miejskim 1.500 rannych, zdobyli wielką liczbę lokomotyw, wagonów, podwód, niezmierną ilość środków żywności i amunicyi wojennej.

Na innych frontach żadnej zmiany.

Biuletyn turecki.

Konstantynopol (T. B.). **Główna kwatera donosi:**

Front dardanelski: Zwykła wymiana ognia w dalszym ciągu.

Anaforta: Artylerya nasza zniszczyła jedno działo nieprzyjacielskie wielkiego kalibru u ujścia Asmagdere i stanowisko koło Estampette, skąd rzucano bomby.

Ariburnu: Koło Sunghubair silna walka piechoty i rzucanie bomb. Nasza artylerya skutecznie ostrzeliwała rowy nieprzyjacielskie.

Sed-il-bar: Artylerya nieprzyjacielska przy ostrzeliwaniu naszych rowów na lewem skrzydle wyrządziła szkody. Artylerya nasza otworzyła skuteczny ogień na żołnierzy nieprzyjacielskich, pracujących nad wznoszeniem stanowisk do rzucania bomb. Na froncie lekki ogień piechoty i żywszy ogień artyleryi, oraz walka bombami.

Okręty nieprzyjacielskie wzięły udział w walce nie osiągnęły jednak skutku.

Na Bałkanie.

Biskup Niszu w niewoli.

Sofia. (T. B.) Agencya bułgarska. Biskup w Niszu został wzięty do niewoli i tu odstawiony. Internowany będzie w klasztorze w okolicy Sofii.

Oświadczenia nowego rządu greckiego.

Paryż. (T. B.) Agencya Havasa donosi pod datą 9 bm.: Poseł grecki w Paryżu wręczył wczoraj przed południem w ministerstwie spraw zagranicznych telegram greckiego prezydenta ministrów, w którym tenże zapewnia, że Grecya jest silnie zdecydowana dalej przestrzegać wobec mocarstw entente neutralności z charakterem szczerej przychylności.

Rzym. (T. B.) Poseł grecki wręczył, jak donosi Agencya Stefaniego, ministrowi spraw zagranicznych zapewnienie, że nowy gabinet grecki przestrzegać będzie tejsamej polityki zagranicznej, co poprzedni.

Zamiary rządu greckiego.

Ateny (T. B.). Agencya Havasa. Wobec jednego współpracownika dziennika „Patris" oświadczył prezydet ministrów Skuludis, że gabinet tylko wtenczas przedstawi się izbie, jeżeli będzie miał pewność, że otrzyma większość; w przeciwnym razie izba będzie rozwiązana.

Z Anglii.

Król wyzdrowiał.

Londyn. (T. B.) Biuro Reutera donosi: Stan zdrowia króla teraz tak dalece się poprawia, że jutro w pałacu Buckinghamskim odbędzie się posiedzenie tajnej rady.

Misya lorda Kitchenera.

Kopenhaga. (T. B.) „Politiken" pisze: Podróż Kitchenera na wschód znaczy, że Anglia porzuca swoją dość dziwną bierność, z jaką dotąd śledziła zajścia na Bałkanie. Poraz pierwszy kanał Suezki jest rzeczywiście zagrożony. Turcya otrzyma teraz działa i amunicyę i setki tysięcy żołnierzy tureckich będą mogły przejść do ataku. Jeżeli w którymkolwiek punkcie uda się im przełamać linię, to najważniejsza droga wodna będzie zamknięta. Jaką rolę przydzielono Kitchenerowi, tego z telegramów dowiedzieć się nie można. Na razie będzie on inspekcyonował teren wojenny i wyznaczał odpowiednie stanowiska. Liczne zmiany w dotychczasowych komendach dowodzą, że Anglia nie była szczęśliwą w wyborze komendantów. Jest możliwe, że Kitchener sam obejmie naczelną komendę.

Londyn. (T. B.) W mowie wygłoszonej w Gildhall z okazyi wprowadzenia nowego lorda majora powiedział Asquith, że misya Kitchenera polega na ściślejszej współpracy z przedstawicielami sprzymierzeńców co do położenia na Bałkanie. Sprzymierzeńcy powitali misyę Kitchenera jednomyślnie z wielką sympatyą. Wszystkie rozpuszczone przez nieprzyjaciół pogłoski o różnych dążeniach ku pokojowi odrębnemu są bezwartościową gadaniną. To co w roku ubiegłym w tejsamej sali powiedział Asquith, ma i dziś moc obowiązującą. Droga może być jeszcze dłuższa czy krótsza, nie ustaniemy, dopóki nie przywrócimy mniejszym państwom Europy niezawisłości, a Europie i światu zwolnienia od gwałtu.

Izba wyższa.

Londyn (T. B.). W dyskusyi nad cenzurą w dniu 8. bm. powiedział lord Loreburne: Obecne położenie nie da się porównać z niczem w historyi. Każdy z wielkich narodów sądzi, że wojna została mu narzuconą, wszystkie wierzą, że mają słuszność i że muszą tylko wytrwać, aby zwyciężyć. Straty w ludziach, oceniane już na 15 milionów zabitych, rannych i chorych, jakoteż miliardowe długi wojenne, zmienią całą cywilizacyę. Jeżeli wojna będzie trwała bez końca, to przyjdą rewolucye i anarchie. Wielkie przestrzenie na kontynencie zmienią się w dzikie obszary, zamieszkane przez starców, kobiety i dzieci. Dziwnymi byliby ludzie, którzyby nie skorzystali z każdej honorowej sposobności, by zapobiedz wyniszczeniu przez wojnę, coby było najstraszniejszem nieszczęściem, jakie mogłoby ludzkość spotkać.

Lord Millner krytykował oświadczenie Asquitha i zakończył swą mowę słowami: Niepokoi mnie w sprawie gabinetu fakt, że silne żywioły są z niego wykluczone. Gabinet stracił Carsona, a teraz przynajmniej chwilowo traci Kitchenera. Lord Courtney powiedział: Położenie na froncie zachodnim jest tego rodzaju, żeśmy nie zwyciężyli ani nie zostaliśmy zwyciężeni. Położenie w Dardanelach da się scharakteryzować jako niemożliwa awantura. Także położenie na morzu ostatecznie streszcza się w fakcie, że przez dłuższy czas nie przyszło do żadnej zmiany i że widocznie nawet nie można liczyć się z możnością zmienienia tego stanu. Anglia panuje na morzu, nie może jednak zmusić floty niemieckiej do bitwy. Stara cywilizacya, owoc długich pokoleń, została prawie zniszczoną. Wojna obniża poziom cywilizacyi, powoduje wielkie wsteczności społeczne i pozbawia świat rękojmi wolności osobistej.

Na morzach.

Berlin (T. B.). Biuro Wolffa donosi: Nasze łodzie podwodne zatopiły 5. listopada u wejścia do morskiej zatoki finlandzkiej prowadzący statek oddziału rosyjskich statków, szukających min, a 9. listopada na północ od Dunkierki francuską łódź torpedową.

Szef sztabu admiralicyi marynarki.

Chiasso (T. B.). D. 9. bm. W niedzielę popoł. między Sardynią a Algierem austro-węgierska łódź podwodna zatopiła parowiec włoski „Ancona", który z 422 podróżnymi na pokładzie znajdował się w podróży do Nowego Jorku. 270 osób, wśród nich kilkunastu ludzi z załogi liczącej 60 ludzi, przybyło do Bizerty i Ferriville.

Uwaga. Wedle pewnych wiadomości parowiec „Ancona" chciał uciec, łódź podwodna musiała tedy zrobić użytek z dział.

Nadto donoszą pod datą 9. bm., że na morzu Śródziemnem łódź podwodna zatopiła okręt włoski „Elisa Francesca" i parowce francuskie „Isere" i „France", prócz tego parowiec „Woolfield" transportujący wojska angielskie.

Londyn (T. B.). „Daily Telegraph" donosi: Jacht rządowy „Irene" został zatopiony.

Z Rosyi.

Car rosyjski na froncie.

Petersburg. (T. B.) Car Mikołaj i następca tronu 9. bm. odjechali z Carskiego Sioła na front armii stojącej w polu.

Zwołanie Dumy w grudniu.

Petersburg (T. B.). „Rjecz" powiada, że dotąd nie jest ustalony termin dla zwołania Dumy, prawdopodobnie jednak zwołaną będzie z końcem listopada starego stylu.

Stanowisko szlachty.

Petersburg (T. B.). Przewodniczący zjednoczenia szlachty Strykow ogłasza list, w którym imieniem związków szlachty protestuje przeciw próbom liberałów wykorzystania ciężkiego położenia dla celów politycznych, zaznacza, że mowy lewicy w dumie są tylko zapowiedzią próby rewolucyjnej, domaga się silnego rządu, ponieważ tylko dzisiejsza forma rządu może być dla Rosyi zbawienną.

Ustąpienie Ruchłowa.

Petersburg (T. B.). Tet. Ag. Minister dla dróg Ruchłow, na swą prośbę został usunięty z urzędu. Ukaz carski nadaje mu brylanty do orderu Aleksandra Newskiego.

Biuletyn rosyjski.

Wiedeń (T. B.). Biuletyn rosyjskiego sztabu generalnego z 8. listopada:

W Kurlandyi udało się naszym oddziałom przy współdziałaniu artyleryi obsadzić okolicę Frankendorf, 2 km na południe od Szlok i poczynić postępy na południe od jeziora Babit. W okolicy Mitawy wojska nasze posunęły się naprzód w kierunku południowym i obsadziły linię Jausen—Ceti, podczas gdy na zachód od Uexkuell zajęto wieś Dupeje. Na zachodnim brzegu jeziora Swenten znów rozpoczęta silna walka trwa. W kilku odcinkach nasze oddziały wtargnęły do pierwszych rowów nieprzyjacielskich. Na wschód od jeziora Demmen silna walka artyleryi i piechoty. Silnym atakiem zdołały nasze wojska obsadzić linię stanowisk nieprzyjacielskich koło Huty Lisowskiej, 400 żołnierzy wzięto do niewoli, zdobyto karabiny maszynowe, których liczba nie jest jeszcze znana. Na południe od rzeki Okonka na północ od Kołków wtargnęliśmy do frontu nieprzyjacielskiego, obsadziliśmy ufortyfikowane stanowiska, wzięliśmy 400 żołnierzy do niewoli i zdobyliśmy 5 karabinów maszynowych. Zacięta walka trwa jeszcze. Przy wsiach Komarów i Kulikowice na południe od Okonki wywiązuje się zacięta walka. Próba ataku na południowy wschód od Ścieczka (17 km od Zaleszczy) została odparta naszym ogniem.

Nawoływanie.

Petersburg (T. B.). „Rjecz" we wstępnym artykule wskazuje, jak ważnem jest dla armii by wśród narodu panowało usposobienie mężne. Położenie Rosyi jest poważne nie można wojny zakończyć bez zwycięstwa, wymaga to długiego natężenia wszystkich sił.

Sprawozdawcy wojenni.

Petersburg (T. B.). „Rjecz" donosi: Specyalni sprawozdawcy dzienników podają teraz sprawozdania z głównej kwatery rosyjskiej, starając się przedstawić położenie jako korzystne.

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu" z dnia 11 listopada 1915.

Zaprzeczenie urzędowe.

Wiedeń (T. B.). **Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Wiadomość „Nowego Wremienia" o zniszczeniu klasztoru poczajowskiego jest nieprawdziwą. Klasztor jest nietknięty.**

Nabożeństwa za poległych.

Wiedeń (T. B.). Od dziś w katedrze św. Szczepana odbywają się codziennie msze św. za poległych wojowników. Pierwsze requiem odprawił kardynał ks. biskup dr Piffl przy wielkiej asystencyi. W katedrze obecnymi byli arcyks. Karol Stefan, Albrecht, arcyksiężne Izabela, Marya Anunciata, Blanka i kilku innych członków domu cesarskiego, starszy ochmistrz hr. Lanckoroński, hr. Stuergh z członkami gabinetu i wspólny minister skarbu, minister wojny itd.

Bar. Burian w Berlinie.

Berlin. (T. B.) Minister bar. Burian, który dziś przybył przed południem w towarzystwie szefa gabinetu hr. Walterskirchena, konferował przed południem czas dłuższy z z kanclerzem państwa, u którego także śniadał. W śniadaniu brali także udział ambasador ks. Hohenlohe, sekretarz państwa Jagow, podsekretarz Zimmermann i radca legacyjny hr. Larisch. Po południu odbyły się dalsze konferencye. Również dzień jutrzejszy będzie poświęcony konferencyom. Odwiedziny te tak, jak poprzednie, dotyczą omówienia spraw bieżących.

Zarządzenie paszportowe.

Wiedeń (T. B.). Rozporządzenie całego gabinetu, które jutro ukaże się w dzienniku ustaw państwa zarządza, że wystawione w monarchii paszporty do podróży z Szwajcaryi albo z Rumunii napowrót do monarchii od 15. bm. podlegają przymusowi wizy paszportowej. Podróżni, których paszport nie jest zaopatrzony klauzulą, że uprawnia także do powrotu do monarchii, muszą przed tym powrotem dać swój paszport do wizy w tamtejszem c. i k. poselstwie lub upełnomocnionej c. i k. władzy konsularnej.

Komisya rolnicza Koła Polskiego.

Wybrana 26. października 1915. komisya **dla spraw rolniczych,** odbyła pierwsze posiedzenie pod przewodnictwem Eksc. Długosza w poniedziałek 8 listopada w sali Towarzystwa rolniczego w Krakowie. W posiedzeniu wzięli udział: zastępcy przewodniczącego br. Götz i Średniawski, wiceprezes Koła Kędzior, posłowie: Eksc. Leo, ks. Lubomirski, Wysocki, Witos, hr. Rey, hr. Lasocki, Myjak; Gross i Kolischer, tudzież zaproszeni: dyrektor galic. wojennego zakładu kredytowego Dr Steczkowski i zastępcy Towarzystw rolniczych: ks. Witold Czartoryski, prof. Dr Nowak i Adam Jordan.

Przedmiotem obrad była **sprawa opustów podatkowych i ułożenia programu odbudowy kraju na r. 1916,** który to program ma być przedłożony prezydentowi gabinetu na najbliższej konferencyi.

Dyrektor Steczkowski zdał sprawę z przeprowadzonej dotychczas akcyi wojennego zakładu kredytowego, który w myśl decyzyi Rządu udziela na inwestycye (odbudowę domów, zakupno inwentarza i zasiewy) pożyczek 3 prc., na inne zaś cele 5 i pół prc., zwrotnych w latach dziesięciu po ukończeniu wojny.

Do 7. listopada 1915 wniesiono 1.049 podań o udzielenie pożyczek w sumie 83,914.680 K, wydano promesy na 390 pożyczek w sumie 39,127.360 K, a wypłacono 40 pożyczek w sumie 14,924.400 K, (z tego 16 bankom 13,494.800 Kor., a 33 rolnikom 1.309.000 K). Z wydanych promes dla 314 rolników na sumę 9.386.960 K przypada na 258 włościan kwota 501.610 koron.

Oprócz tego wypłacono rolnikom do 8 listopada 1915 na zasiewy ozime:

630 właścicielom dóbr	3,756.620 K
71 dzierżawcom	297.30 K
razem większej własności	**4,053.920** K
1.608 włościanom	306.500 K
32 proboszczom	25.640 K
razem mniejszej własności	**332.140** K

ogółem zaś wypłacono rolnikom na zasiewy 2.341 pożyczek 3 prc. w sumie **4,386.060 K.**

Pożyczki inwestycyjne 3 prc. (na odbudowę, zakupno inwentarza i na zasiewy) udzielane bywają do wysokości szkody wojennej i mieścić się mają w 75 prc. wartości hipoteki, gdzie jednak szkoda wojenna przewyższa 75 prc. wartości hipoteki łącznie z intabulowanemi długami, Ministerstwo skarbu daje porękę do 120 prc. wartości hipoteki. Pożyczki te uważane są jako zaliczki i mają być potrącone z odszkodowań wojennych, jeżeli parlamenty austryacki i węgierski uchwalą ustawę o odszkodowaniach wojennych po ukończeniu wojny.

Pomoc techniczna i handlowa dla odbudowy kraju ma być również zorganizowaną. Mianowicie założona 5. listopada 1915 wojenna centrala handlowa dostarczać ma materyałów budowlanych, a Ministerstwo robót publicznych ma utworzyć dla odbudowy organ techniczny, który zestawiać będzie kosztorysy i wypłacać pożyczki w miarę postępu budowy. Decyzya w tej sprawie nastąpi, skoro Wydział krajowy przedłoży plan organizacyi, a Koło polskie poweźmie uchwałę.

Następnie obradowano nad sprawą opustów podatkowych, zakładu dla odbudowy kraju, zasiewów jarych i zasiłków dla rodzin rezerwistów i pospolitaków, którą to ostatnią spawę poruszył poseł hr. Lasocki.

Sprawę opustów podatkowych wyłuszczył szczegółowo poseł Dr Gross, a po przemówieniach pp. eksc. Lea, Reya, Kolischera i Wysockego uchwaliła komisya domagać się opustów generalnych całymi powiatami i gminami, nie zaś według parcel, lub poszczególnych gospodarstw.

Dłuższą dyskusyę wywołała sprawa utworzenia państwowego zakładu pomocy gospodarczej dla Galicyi, z osobno dotowanymi działami dla rolnictwa, dla handlu, przemysłu, rękodzieł, wolnych zawodów i wogóle dla ludności miejskiej, który to zakład w myśl wniosków posłów Grossa i Stesłowicza, uchwalonych przez Koło Polskie 26. października 1915, miałby zadanie:

1) uregulować długi osób. dotkniętych wojną przez udzielenie odpowiedniej zapomogi w uwzględnieniu poniesionych szkód wojennych;

2)ześrodkowanie technicznej i komercyalnej pracy odbudowy kraju i zapewnienie udziału w tej pracy krajowemu przemysłowi, rękodziełu i handlowi;

3) dotowanie organizacyj zawodowych lub miejscowych pomocy gospodarczej, o ileby miały zapewniony charakter użyteczności publicznej i odpowiadały warunkom, przepisanym przez zakład.

Zgodnie uznano potrzebę zakładu dla odbudowy kraju, gdyż władze polityczne przeciążone innemi czynnościami nie zdołają przeprowadzić odbudowy. Również uznano potrzebę dostarczenia kapitału obrotowego dla przedsiębiorstw rolnych, przemysłowych i kupieckich, której to potrzebie nie czyni zadość zakład wojenny przy dzisiejszym zakresie działania. Ponieważ jednak część żądań przez utworzenie wojennej centrali handlowej i zamierzone zorganizowanie technicznej centrali będzie spełniona, a projekt nowego zakładu państwowego dla odbudowy nie został dość jasno określony, uchwalono uprosić wnioskodawcę Dra Grossa o wypracowanie takiego projektu i udzielenie członkom komisyi.

Uchwalono przytem wniosek posła Średniawskiego, aby budynki włościańskie odbudowywać według pewnych typów, co umożliwi masowy wyrób drzwi i okien dla budynków włościańskich.

W sprawie zasiewów jarych przedstawili postulaty zastępcy Towarzystwa rolniczego pp. Jordan, Rutowski i Raczyński, którzy podnieśli potrzebę dostarczenia pługów motorowych, koni i wołów, wozów, narzędzi rolniczych, artykułów pomocniczych (benzyny, smarów, oliwy), skóry na uprząż, nasion do siewu (pszenicy jarej, żyta jarego, jęczmienia i owsa), wreszcie sił roboczych z pośród jeńców wojennych i ludności z Królestwa Polskiego. Żądania te tudzież projekt hr. Reya odbudowy hodowli bydła, po przyjęciu ich przez wydział centralny Towarzystw rolniczych, który dotąd pozostaje jeszcze we Wiedniu, udzielone będą pisemnie komisyi Koła Polskiego.

Domagano się przytem zezwolenia na użycie całego zapasu jęczmienia na paszę dla bydła po myśli rozporządzenia ministeryalnego z 21. lipca 1915 (§ 5), w okolicach, gdzie z powodu posuchy zbiór był nieznaczny, a zachodzi brak paszy dla bydła (pp. Jordan i Kędzior), obniżenia ceny sprzedażnej koni szpitalnych, które w myśl okólnika Namiestnictwa sprzedawano na wiosnę po 50 do 200 K., a za które żąda się obecnie po 400 do 600 K. (p. Jordan), powtórzenia zakazu rekwizycyi (p. Wysocki), oraz przyznania pożyczek na zasiewy jare (80 Kor. za 1 ha) i premij (25 K. za 1 ha), podobnie jak na zasiewy ozime (Dr Kolischer), wreszcie podniesiono konieczność rychłej wypłaty należytości za świadczenia wojenne, co dostarczyłoby rolnikom środków do odbudowy (p. Jordan).

Następne posiedzenie komisyi gospodarczej dla spraw rolniczych ma się odbyć we Wiedniu 23. listopada 1915. celem ostatecznego ułożenia programu prac na rok 1916. i przedłożenia tego programu prezydentowi ministrów.

Księgarnia G. Gebethnera i Ski

w Krakowie Rynek główny L. 23.

otrzymała z Warszawy

TYGODNIK ILUSTROWANY

wszystkie numery za czas od 1. lipca b. r. po dzień dzisiejszy.

Ze względu na wysokie koszta transportu podwyższono prenumeratę

w Krakowie na K. 28·80 rocznie półrocznie K. 14·40, kwartalnie K. 7·20.
na prowincyi na K. 33·60 rocznie półrocznie K. 16·80, kwartalnie K. 8·40.

Prenumerata otwarta. Prenumerata otwarta.

Kawy palonej

- najlepsza mięszanina -

Najlepsza mięszanka za 1 kg. Kor.	4.70
San Jago, Perłówka, najlepsza » » » »	4.80
Caracas, Quatemala, Portorico » » » »	5.—
Jawa, Jamajka » » » »	5.05
Honduras, Mocca » » » »	5.10
Ceylon » » » »	5·30

Kawa niepalona, herbata i kakao na każdą cenę, żądajcie cenników szczegółowych. — Wysyłam w pakietach pocztowych po 4¾ kg., albo koleją nieopłacono, **z ocleniem** za zaliczką. Dziennie wypala moja palarnia do 5.000 kg. kawy.

Zentral Amerikanischer Kaffee Import

M. KNELLER

Wien V. Ziegelofengasse 23 c.

Telefon 55/03 Rok założenia 1889.

DOSTAWCA NADWORNY

A. HAWEŁKA

W KRAKOWIE

poleca

znakomitą Herbatę Rangala, Kompoty — Komfitury — Marmolady, Jarzyny — Sucharki szwajcarskie, Koniak leczniczy — Wina tokajskie Malaga.

TELEGRAMY: HAWEŁKA KRAKÓW.

?? Zagadki ??

w 22 rodzajach i 629 przykładach, zebrane i pomnożone przez **Stefana Zaleskiego,** wyszły już z druku.

Interesująca ta nowość literacka, zawierające wszelkie możliwe rodzaje zagadek, dostarczając przyjemnej rozrywki umysłowej dla dzieci i starszych, kształci znakomicie bystrość umysłu swą obfitą i do celów wychowawczych zastosowaną treścią i przez te zalety staje się **bardzo pożytecznym podręcznikiem dla każdego domu i każdej szkoły początkowej.** — Cena egzemplarza skartonowanego 2 kor., na lepszym papierze, w ozdobniejszej oprawie (na podarki) 3 kor. — Do nabycia w Składnicy pedagogicznej w Krakowie ul. Batorego L. 1 i w księgarniach. Na poleconą przesyłkę należy dołączyć 45 halerzy.

Tamże jest również do nabycia

ELEMENTARZ krakowski

do nauki domowej i na kursach dla analfabetów, ułożony przez **Stefana Zaleskiego.** — Cena egzempl. 30 hal.

Nowa

mapa miesięczna

z oznaczeniem pozycyi wojsk w Rosyi, Francyi, Włoszech, Turcyi i Serbii wyszła z druku. Za nadesłaniem 80 hal. wysyła **księgarnia D. E. Friedleina, Kraków, Rynek główny 17.**

Odsprzedawcy poszukiwani. 1888

SZEWSKA 9. BAR SZEWSKA 9.

KRAKOWSKI

Niniejszem zawiadamiam P. T. Klientelę, że już został otwarty „Bar Krakowski" prowadzony przez rutynowanego fachowca

POLECAM:

Zimne i ciepłe przekąski od 30 hal. począwszy. — Kuchnia gorąca. — Śniadania, obiady i kolacye. — Piwo żywieckie f. f. Porter. — Wina wszelkiego rodzaju w butelkach i na miary. — Koniaki, likiery, wódki, na flaszki i na kieliszki. — Wody mineralne.

Polecając się łaskawej pamięci kreślę się z wysokim szacunkiem

Jan Szypulski.

UL. SZEWSKA 9.

CENY UMIARKOWANE!

HERBATA Z RUMEM 20 HALERZY

Mam nowe pianina i fortepiany do sprzedania.

Adres: Modrzejówka 11, lub ul. Warszawska L. 8. 07

Chrześcijańska Spółka handlowa

(drobnych kupców)

ul. Jagiellońska 9

poleca świeży transport masła duńskiego i kuchennego, sery zwykłe, jabłka kuchenne i deserowe w wielkim wyborze. Ceny niskie!

GUSTAW TELLIER

Nauczyciel języka francuskiego **powrócił**

ul. Łobzowska L. 23.

Rodowita Niemka

poszukuje miejsca u katolickiej rodziny. — Łaskawe zgłoszenia pod M. B. z listami WPani Żeleńskiej, Kraków, Aleja Krasińskiego Nr 23, II p. 1926

Gotowe łóżka, bielizna, gotowe ubrania wszelkiego rodzaju i materyały do tego

i resztki dobrej jakości stale na składzie

oraz

Wszelkie wiejskie produkty jak: Surowa wełna, drób, mięso i t. d. znajdą odbyt.

Bracia REICHART

FABRYKANCI W DORNBIRN

Tyrol - Przedarulania.

PRYWATNE KURSY PRAWNICZE

udzielają nauki w zakresie wszystkich egzaminów i rygorozów prawniczych. — Własne skróty w całości do egzaminu histor. w części do innych. - Przyjmuje się w ciągu bieżącego miesiąca wpisy na kurs do egz. histor. i sądowego. Osobne lekcye na żądanie.

Zgłoszenia od 3 – 5 popołudniu

Dr Kazimierz Kucharczyk

Kraków, Loretańska L. 3.

Pianola

z nutami zupełnie jak nowa, sprzedam za 600 K. — Oglądać można u WPana Słotwińskiego, stroiciela, Kraków, ul. Dunajewskiego L. 3.

Wielki wybór

Pierników miodowych i kruchych

Specyalność:

piernik litewski przekładany.

Kuracyjny miód ciśniony z plastrów.

poleca:

Eugeniusz Chodziński

Łobzowska 6. 1860

Lekcyi gry na cytrze

pod przystępnymi warunkami udziela rutynowana cytrzystka. — Zgłoszenia pod literami Z. D. w Administracyi »Głosu Narodu«. 1825

Leśniczego

do jednego rewiru przyjmie Zarząd dóbr Równa p. Ustrzyki dolne. - Przedłożyć odpisy świadectw. Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 1946

Ktokolwiek 2023

z P. T. Czytelników zna nazwisko lub przynajmiej bliższe szczegóły tyczące się tej osoby wojskowej, która z końcem września na szczycie gierlachowskim popełniła samobójstwo, raczy łaskawie powiadomić mnie listownie za podziękowanie, lub wynagrodzenie.

Emilia Sobkówna, Łańcut.

Adwent krótkie bardzo piękne medytacye na każdy dzień Adwentu przez **O. Clarke,** Tow. Jez. za nadesłaniem 55 h. z markach pocztowych, lub 61 h. przekazem, wysyła franco Księgarnia Katolicka Dra Miłkowskiego w Krakowie.

HANDLOWIEC

z wyższem wykształceniem i wieloletnią praktyką **w dziale towarów spożywczych i kolonialnych,** potrzebny jest zaraz, jako **dysponent** w dużym interesie handlowym. 2018

Tamże znajdą umieszszenie w dziale

buchalteryi i koresoondencyi

zdolne siły młodsze, mające już parę lat praktyki za sobą.

Reflektanci mają złożyć oferty w Administracyi »Głosu Narodu« pod szyfrą 9999 K. R. i dołączyć: życiorys z wymienieniem odbytych studyów i praktyki, odpisy świadectw i referencye, nadto podać czas, w którym mogą objąć posadę, ewentualnie wysokość żądanej płacy.

Miejski SKŁAD WĘGLA

wobec wyczerpania starych zapasów węgla i podwyższonej przez kopalnie ceny bieżącej, miejski skład sprzedaje węgiel:

za jeden cetnar cłowy z kopalni krajowych w składzie po 1 kor. 20 hal., z dowozem do domu po 1 kor. 40 hal., węgiel z kopalni »Krystyna« w składzie po 1 kor. 40 hal, z dowozem 1 kor. 56 hal. 2042

Króliki

żywe, zdrowe, ważące nie mniej jak 3 kg. kupuje **Jerzy Kraskowski, Kraków, Sienna 5 II. p.** w godzinach od 1—3 pop.

Lekcyi gry

na fortepianie udzielam pod przystępnymi warunkami B. Świtkowska, ul. Karmelicka 14.

Rządowo uprawnione

Biuro posad i służby

oraz

kupna i sprzedaży realności, lasów etc.

Stanisława Tumidajowicza

przeniesione zostało z Podgórza 1976

do Krakowa, ul. Poselska L. 20, I. p.

i poleca się P. T. Publiczności.

„GŁOS NARODU"

prenumerować i nabywać można w następujących trafikach i handlach:

Basztowa, Paully,
Długa Aleksandrowicz,
Dwernickiego, Bernstein,
Dworzec kol. Hopcas i Salomonowa,
Floryańska, Markowicz,
„ Miłkowski,
Św. Jana, Piwarski,
Jagiellońska, Hupczyc,
Karmelicka, Bracia Hildowie,
„ Aker,

Kiosk koło Teatru,
Łobzowska, Chodzińska,
Pl. Matejki, Łącki,
Pl. Maryacki Ziembicki,
Mikołajska, Alfus,
Rynek gł. Rudnicki,
„ „ Friedlein,
Rynek mały, Kurkiewicz,
Sławkowska, Księgarnia Polska,
„ Rąb,

Sukiennice, Mańkowska,
Szczepańska 9, Hopcas i Salomonowa,
Plac Szczepański, Grafczyński,
Szewska, Czapliński,
Starowiślna, Kiosk koło I.I mostu.
Wiślna, Nikiel,
Wielopole, Brachfeld.
Zwierzyniecka 25, Nikiel,
„ 15, Dzikowska,

Agencye w Podgórzu: Janicki w Rynku i Poturalski w Rynku

oraz w Kioskach wody sodowej przy ul. Szewskiej, na plantach przy Teatrze Miejskim (obok „Drzewa Wolności"), przy ul. Mikołajskiej, na plantach naprzeciw Poczty głównej i przy ulicy Franciszkańskiej.

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu" Sp. z Ogr. odp. Redaktor odpowiedzialny i kierujący Roman Wojczyński. Drukarnia „Głosu Narodu" w Krakowie pod zarządem Romana Borka.